

и сърдечни думи все едно и сжщо: милосердие и нравственостъ.

„Историкии“ — прѣводъ на хронологически статии.

Най-послѣ епископъ Константинъ е прѣвелъ по заповѣдь на княза Симеона (въ 906 г.) 4 слова отъ Атанасия Александрийски противъ ариянитѣ. Това е първото съчинение отъ полемиченъ характеръ. То било прѣведено, защото заедно съ православието започнали да се вмѣкватъ у насъ и еретически учения.

Иоанъ Екзархъ билъ свещеникъ, натоваренъ да обикаля църквитѣ по цѣлата страна и да надзирава за управлението имъ, поради което е носилъ името Екзархъ. Той знаелъ добрѣ грѣцки и еврейски, билъ основно запознатъ съ старата грѣцка философия и билъ въобще единъ отъ най-ученитѣ мъже на врѣмето си. Иоанъ Екзархъ билъ най-даровитиятъ и най-плодовитиятъ писателъ въ врѣмето на Симеона. Той е единъ отъ творцитѣ на стария ни книжовенъ езикъ, на който прѣдалъ хубостъ и богатство. Екзархъ писалъ отначало църковни поучения (слова), които сж по-разнообразни, по-живи и иматъ по-широко приложение на морала, отколкото поученията на Климента. Но най-главнитѣ съчинения на Иоана Екзарха сж: „О православной вѣрѣ“, и „Шестодневъ“.

„О православной вѣрѣ“ — учение и изложение на православната вѣра — е прѣводъ на една часть отъ Дамаскиновото голѣмо догматично съчинение (Небеса), съ кѣси допълнения отъ други автори и съ тълкувания и обяснения отъ Екзарха. Езикътъ и прѣводътъ на това съчинение сж отъ художествена страна прѣлестни.

„Шестодневъ“ — догматически и философски разсжждения за сътворението на свѣта въ бдни — е съставенъ възъ основа на нѣколко грѣцки автори, но и Екзархъ е внесълъ въ него доста свое. Тая книга е написана съ много увлѣкателенъ езикъ. Въ нея покрай другото Екзархъ описва поражающето впечатление, което великолѣпието на Симеоновитѣ палати и облѣклото на царя и боляритѣ му правяли на бѣднитѣ тогава българи, които живѣли въ прости колиби. Въ сжщото съчинение Екзархъ укорява останалитѣ още въ стра-